

Een nieuwe Rembrandt?

Een nieuwe Rembrandt?

Freddy Was

Schrijver: Freddy Was

Coverontwerp: Freddy Was

<https://literatuurcreatie.wordpress.com/>

ISBN: 9789402141221

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijver.

©Freddy Was

1

Het bebloede mes met hoornen handgreep stak links naast het borstbeen. Het doorboorde zijn hart. Hij was op slag dood.

Henri Verhoeven had jaren gewerkt als personeelslid bij de security van het Instituut voor industriële wetenschappen & ICT-toepassingen. Het instituut had internationale faam wat betreft het ontwikkelen van software en nieuwe applicaties, voornamelijk voor de overheid, maar ook een hele rist bedrijven plaatsten regelmatig een bestelling. Dat maakte dat het instituut kon rekenen op voldoende financiële onafhankelijkheid. Om ook in de toekomst rendabel te zijn, werd er stevig geïnvesteerd in innovatieve projecten.

Henri Verhoeven keek uit naar 24 mei van volgend jaar. Hij had er dan vijfenveertig lange jaren opzitten. Genoeg om te mogen genieten van een welverdiend pensioen. En genieten betekende voor hem proosten in dubieuze kroegen waar niemand zich vragen stelde over het doel van het leven, kroegen waar Henri zich als een vis in het water thuisvoelde. Hij was ook berucht voor zijn liefde voor - of was het eerder een verslaving? - de slotsmachine, die hem telkens weer kaalplukte. De

uitbater van zijn estaminet zag Henri maar wat graag credits vergokken. Hij was in een ver verleden begonnen als logistiek medewerker bij een verhuisbedrijf. Een titel, zo vond hij, die een rotjob netjes inpakte met een fraaie naam. Meubilair en dozen versjouwen, de verhuis organiseren en controle uitoefenen, kortom, Henri Verhoeven was er snel op uitgekeken, te meer daar dit geen nine to five-baan was. Hij kon de dagen dat 'overwerken' het devies van de company was, niet meer tellen. Op het ogenblik dat hij compleet uitgekeken was op die baan en dreigde kopje onder te gaan, diende zich een buitenkans aan die hij met graagte aannam. Bewakingsagent bleek de geknipte job voor hem, eentje die hij nu al meer dan 35 jaren uitoefende.

Rond zijn lijk vormde zich langzaam een aureool van donkerrood bloed. Het gaf hem een schijn van heiligheid. Het was verder muisstil op de gang.

Zijn vrouw wrong op datzelfde ogenblik haar dweil uit en plaatste het poetsgerei in de kast in de garage. Ze stootte zich aan het stuur van een aftandse Moto Guzzi, een van vele onfortuinlijke hobby's die haar man rijk was. Henri kocht dit gammele rijtuig in een dronken bui, met de belofte dat ze met hun beidjes al snel over het

wegenlandschap zouden scheuren, uitgedost in een nieuw high-end lederen motorpak. Zij wist dat dit loze beloften waren. Overigens niet voor de eerste keer. Mevrouw Verhoeven - wat haatte ze die naam - had meerdere keren meewarig geluisterd naar zijn plannen. Hij beloofde haar telkens de hemel, maar kon nauwelijks op zijn voeten staan wanneer hij in protserige bewoordingen, een nieuw doel lanceerde. Zij had zich voorgenomen om hem te laten lallen, zolang hij zijn poten maar thuishield. Dat was echter een grove misrekening geweest. Zowel fysisch als mentaal was hun huwelijk een veldslag, met ups en downs weliswaar, toch hield het haar gevangen, het immobiliseerde haar. Van geluk - stiekem snakte ze daarnaar - was nauwelijks sprake. Ook zij vond de uiteindelijke verlossing in de fles, overigens iets waarvoor ze zich niet schaamde.

'Dat hij dat gewrocht nu eens eindelijk weg deed,' brieste ze, 'hoeveel jaren nog moet dat hier staan?' Voordat ze de deur met een luide klap dichtgooide stampte ze tegen het voorwiel en liep daarna naar de koelkast. Nu ja, lopen? Het leek meer schuifelen. De blauwe plekken van hun laatste ruzie - potten en pannen vlogen letterlijk door het huis - waren nog

duidelijk te zien. Voordat ze het glas rode Porto aan haar lippen zette, het vijfde van die dag, toastte ze op het spoedig ontslapen van haar man. Ze zou het nieuws van zijn dood accepteren met een nauwelijks verholen glimlach.

Marit stapte door de lange gang die naar de safe leidde. Ingewerkte ledverlichting verspreidde een gelige gloed. De gang baadde in dit artificieel licht. Marit liep spontaan kortbij de rechterwand, als zocht ze bescherming. Dan liever haar eigen stekje in het instituut, waar het zonlicht door de automatische screens priemde.

Ze kende deze afdeling als haar broekzak. Regelmatig bracht zij de back-up van het databestand op magneetbanden naar de kluis. Een safe ter grootte van een kleine bestelwagen. Het slot werkte met een numerieke code die alleen bekend was bij de security. Die moest voor het intikken van de code, een hand op de scanner plaatsen, ingebouwd in de muur, rechts van de safe.

Ze gluurde regelmatig door de ramen die uitgaven op het kantoor van de veiligheidschef en op een deel van de boekhouding, die tijdens renovatiewerken in hun

vleugel, hier een tijdelijk onderkomen kregen. Niemand keek op toen ze voorbij wandelde. Niet dat ze anders verwachtte. Een grijze muis, vond ze, die valt niet op, houdt zich liefst op de achtergrond, gaat op in het decor. Ze had zich als het ware getraind voor een leven op de achtergrond. En in huidige situatie was ze er wat blij mee.

Moet lukken. Moet! Voor Lena, dacht ze, terwijl ze haar vingers kruiste. Nog een paar stappen en dan naar rechts. 't Is dinsdag, 18.00 uur, Henri heeft dienst. Kijken of ik hem kan ompraten. Met dat drankorgel mag dat geen probleem zijn.

Henri getrooste zich nochtans alle moeite om zijn verslaving, maar ook zijn agressie en de kwestie van de veel te losse handen, naar de achtergrond te bannen. Toch wist zo goed als elke collega van zijn geheim. Zijn vrouw had al een paar keer getracht om zijn probleem bij hun geneesheer aan te kaarten, wat door haar ega aldoor in de kiem gesmoord werd als zijnde een hersenspinsel, een groteske drogreden van een vrouw met duidelijk te veel tijd voorhanden.

De eerste keer dat hijzelf begreep dat hij veel drank kon achteroverslaan, was hij niet weinig fier. Het maakte

hem sterk, een echte man, tenminste zo meende hij. Het startte met enkele biertjes na het werk, een poging om zijn vrouw, met wie hij, zo claimde hij, aanvankelijk een hartstochtelijke relatie had, uit de weg te gaan. Maar wat eerst als een liefdevolle band gold, verpieterde snel, en een enkel avondje per week stappen, werden er al snel meerdere. Dat hij bij thuiskomst zijn echtgenote regelmatig alle kanten van het huis liet zien werd stilaan een gewoonte, eentje die, zo wilde hij in een dronken bui wel eens toegeven, hij koesterde als was het een geschenk uit de hemel.

Marit wilde net de hoek omslaan, toen haar intuïtie, of was het meer een basaal instinct, een aangeboren gedragspatroon, haar waarschuwde dat er iets mis was. Als vanzelf ging haar blik naar de safe. De massieve deur stond open. In een flits zag ze dat de zwarte doos met de magneetbanden ontbrak. En dan alleen maar rood, rood rond Henri. Een mes! Henri dood. Dood? Dat woord mangelde zich een weg doorheen haar op hol geslagen gedachten.

Diverse gevoelens dolden door haar hoofd. Ze ademde veel te snel en te diep in. Zweet parelde op haar voorhoofd. Marit probeerde zich tevergeefs enkele

eenvoudige ademhalingsoefeningen te herinneren. Ze leunde tegen de muur, haar ogen gefixeerd op het bloederige tafereel. Haar mond, haar lippen voelden droog aan. Ondanks het weke gevoel in haar benen, wankelde ze voorzichtig naar Henri. Op een paar meter afstand hield ze het echter voor bekeken.

'Moet weg hier,' fluisterde ze, 'weg, voordat iemand mij ziet.'

2

Tien maanden voordien ...

'Wij hebben de opdracht binnen, project Rembrandt is een feit,' vertelde dr. Hoorn zijn medewerkers. Er klonk een enthousiast applaus gevolgd door een bevrijdend geroezemoes onder de aanwezigen.

'Onze inspanningen zijn niet voor niets geweest,' zei Hoorn. Hij voelde zich in zijn nopjes. Hij wist dat dit onderzoek een keerpunt betekende voor zowel het instituut als voor hemzelf. Hoorn was blij dat zijn team dit project als een uitdaging zag.

Het werkterrein was overigens complex. Hoorn had hen bij de start deze vraag voorgelegd: 'Is een computer met een enorme geheugencapaciteit in staat een schilderwerk af te leveren zoals bijvoorbeeld Rembrandt of Borremans, maar, en dit is belangrijk, met dezelfde kwaliteit?'

De reacties waren niet allemaal positief geweest. Mag dit? Kan dit? Is dit kunst? Maar gaandeweg stonden negatieve kritieken en sloeg zijn team de weg in naar grootse prestaties. Dit project, pleitte dr. Hoorn

regelmatig, situeert zich op de grens tussen kunst en technologie. Maar toch, en hij was hier zeer formeel in, een computer die kunst 'maakt', is de verzamelde scheppingskracht, het totale arsenaal van inventiviteit van de schrijvers van deze applicatie. Zoals Rembrandt zijn verf en penselen aanwendde, zo gebruiken wij deze moderne techniek.

Hun voornaamste bezorgdheid was het ontwikkelen van software. In tegenstelling tot wat wel eens wordt aangenomen, is een schilderij niet tweedimensionaal, maar overduidelijk in 3D. De penseelstreken van de meester zijn aangebracht in verschillende verflagen en die zorgen voor een reliëf. Vandaar dat er ook een flinke 3D-printer op maat besteld moest worden. Het team boekte, vooral de laatste maanden, flink wat vooruitgang. Hoorn had de taak op zich genomen hun verwezenlijkingen naar de aandeelhouders en de buitenwereld te vertalen, in de hoop op grote belangstelling voor hun onderneming. Was ook nodig, want het instituut investeerde fors in onderzoek en ontwikkeling van de software, het had innovatie dan ook hoog in het vaandel staan. Maar er moesten nog heel wat hindernissen genomen worden. Hoorn herinnerde zich de tegenslagen tijdens de eerste

maanden maar al te goed. Het was een helse tocht om de precieze werkwijze die zou leiden tot het gewenste resultaat uit te stippelen. Hoe zorg je voor voldoende data en welke was dan relevant voor dit project? Hoe verwerk je al die gegevens en hoe giet je ze uiteindelijk in een betrouwbare app? Enkele van de vragen die een antwoord moesten krijgen. Maar het enthousiasme zorgde voor zo'n dynamiek dat hij er alle vertrouwen in had.

De onderzoeksruijnte bevond zich op de vierde verdieping, in de oostelijke vleugel van een modern gebouw. Enkel geautoriseerd personeel werd toegelaten. Aan de centrale ingang – en daar moest iedereen langs – werd de barcode op een persoonlijk legitimatiebewijs met recente foto gecontroleerd via een scanner. Meer nog. Wanneer Marit en haar collega's hun werkplek, afdeling K 0.04, wilden betreden, werd van hen verwacht dat ze hun gsm's en laptops afgaven. Ook aktetassen en rugzakken werden gecheckt. In het hart van het onderzoekscentrum geraakte niemand binnen met middelen om data op te slaan. Recente pogingen tot diefstal van nieuwe computerapplicaties zorgden voor een goed uitgebouwd beveiligingsnetwerk. In het gehele

gebouw waren daarenboven camera's geïnstalleerd die het doen en laten van de medewerkers registreerden. Hier en daar klonken toen stemmen van protest – Big brother-toestanden, weet je wel – maar iedereen zag tenslotte in dat de resultaten van hun onderzoek moesten beschermd worden.

De sfeer op de afdeling was hoopgevend. De chemie tussen deze mensen klopte, als een kleefstof tussen alle medewerkers, van het hoogste echelon tot het laagste. 'Deze groep werkt lekker, d'r zit magie in deze ploeg,' klonk het courant.

Iedereen voelde zich gesterkt door dit positieve nieuws. Ook al omdat de teamleden betrokken werden bij het reilen en zeilen van de dienst. Met allerlei ontwikkelingsprojecten kon Hoorns team het beste uit zichzelf halen. 'Groeien en ontwikkelen,' was standaard opgenomen in de huisregels. Toch vond Marit dat ze niet voldoende aan haar trekken kwam.

3

Teun De Grave legde zijn krant op het tafeltje naast zijn luie zetel. Zijn bril borg hij netjes op in het brillendoosje. Hij zuchtte en keek door het raam naar enkele mussen die hun maaltje trachtten te bemachtigen.

'Die hebben tenminste iets op hun programma,' bromde hij tussen zijn tanden door.

Drie maanden geleden werd hij nog uitbundig gevierd. Zijn collega's van het politiebureau hadden kosten noch moeite gespaard om hem voor zijn drieënveertig jaren actieve dienst in de bloemetjes te zetten. Het feest, met hem op de ereplaats, kon De Grave, wanneer je het hem op de man af zou vragen, echter weinig op prijs stellen. Hij toverde weliswaar voortdurend een innemende lach te voorschijn, ook wanneer hij voor de zoveelste keer die avond werd herinnerd aan een of andere geruchtmakende arrestatie.

Handen schudden, regelmatig klinken op al de plannen die hij nu ongetwijfeld kon realiseren, hij had er snel genoeg van.

Verstraeten, een van de weinige inspecteurs waarmee hij goed overweg kon, redde hem enkele keren uit zulke praatjes. Nee, hij bleef liever op de achtergrond.

Dat was altijd al zijn manier van werken geweest. Niet zonder succes overigens. De Grave, en hij zou de inbreng van zijn team nooit onderschatten, kon heel wat arrestaties op zijn naam schrijven. Maar van dat avontuurlijke leven bleef amper wat over.

Hij was nu vijfenzestig – hij voelde zich weliswaar jonger, zo beweerde hij lachend – maar niet van plan te vervallen in een bestaan dat hem enkel wat vertier voor die verdomde kijkkast bezorgde. De Grave had tijdens zijn carrière heel wat oudjes ontmoet, eenzellig en wereldvreemd. Het leek wel alsof zij zich gedwee afsloten van de omringende wereld. Interesse voor pakweg het politieke of culturele landschap leek al snel een stap te ver. Eerder mikten zij op hersenceldodende tv-programma's waarvoor een IQ van een okkernoot meer dan voldoende leek. 'Mijn pensioen,' zei hij dan, 'nooit op die manier.' Maar het was moeilijker dan hij dacht. Temeer omdat hij er alleen voor stond.

Janneke was altijd al zijn baken geweest. Meer nog, ze was zijn soulmate, het ontbrekende puzzelstukje dat alles heel maakt. Ze wist dikwijls wat hij dacht of hoe hij zich voelde, zonder ook maar iets te vragen. Hij kon blindelings op haar vertrouwen. Ze luisterde elke avond

geboeid naar zijn relaas na een vermoeiende dag op het politiebureau. Maar zij kon aan hem ook haar ei kwijt. Niet dat het altijd peis en vree was, maar zélfs wanneer er ambras was, hielden ze nog zielsveel van elkaar.

Het laatste jaar echter was intens. Tijdens een routinecontrole werd een kwaadaardig gezwel ontdekt. De Grave vergezelde haar maandenlang naar de dienst oncologie. Ondanks de goede zorgen, haalde Janneke haar zesenzestigste verjaardag net niet. Zijn dochter, ze woont in het buitenland, haar man is een Canadees, telefoneerde regelmatig, maar toch, er bleef die leegte. Een naargeestig gemis dat alleen maar erger werd door opmerkingen als 'het leven gaat verder', of 'denk toch aan al die mooie herinneringen'. Hij weigerde alle hulp tijdens het rouwproces. Ik wil dit in mijn eentje doen, had hij zich voorgenomen. Het waren die kleine dingen zoals post op Jannekes naam, die erg confronterend waren, die emoties als paniek bij hem losweekten. Toch wist De Grave zich bij elke storm te redden.

Hij vulde een flink deel van zijn tijd met het lezen van de krant en zocht dan naar berichten over recente diefstallen, maar liever nog over moorden. Als gewezen lid van de afdeling moordzaken en zware criminaliteit of de 'moordbrigade', een eclatante naam die de recherche

al snel kreeg in zijn korps, liet de veiligheid van zijn stad én omstreken hem niet los. Deze week, zo las hij, had er weer een afrekening plaatsgevonden in een van de probleemwijken. Hij kon voor de vuist weg een vijftal opdrachten bedenken die het onderzoeksteam zou moeten afwerken om een succesvolle ontknoping af te dwingen. Maar dat had nu geen zin meer.

De Grave stond voor het raam dat uitgaf op zijn tuin. Hij hield van de natuur, van de vogels die zich te goed deden aan de zaden en vetbollen die hij steeds in voorraad had. Gijs, zijn labrador, stond naast hem en kwispelde. De Grave streelde hem achter zijn oren, maar zijn hond hield het snel voor bekeken, schudde zich en liep naar zijn riem en halsband die aan een haakje in de keuken hingen en keek verwachtingsvol naar zijn baas.

De Grave deed zijn jas aan, nam zijn sjaal – van Janneke gekregen voor zijn verjaardag - en lijnde Gijs aan. 'Een wandeling zal goed doen, niet?' Gijs trippelde ondertussen opgewonden voor de deur.